

BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretiuu abonamentulu:		Pretiuu insertiunilor:		Correspondintiele sè se adreseze Redactiunei dela „BISERIC'A si SCOL'A“ in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu, éra banii la secretariatulu consistoriului romann ortodoxu din Aradu.
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . .	5 fl.— cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu	cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte	
„ „ „ „ 1/2 anu . . .	2 „ 50 „	4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.		
Pentru Romani'a si strainetate pe anu . . .	7 „ — „			
„ „ „ „ 1/2 „ 3 „	50 „			

Nr. 1616. B.

Essamenele de calificatiune cu candidatii de preoti se vor tiené in $\frac{4}{16}$ si $\frac{5}{17}$ septembre, a. c.

Deci doritorii a depune acestu essamenu se se presenteze la acestu terminu in cancelari'a consistoriala.

Aradu, din siedinti'a consistoriala a senatului bisericescu, tienuta in 19. Iuliu, 1878.

Ioanu Metianu, m. p.
Episcopulu Aradului.

Ad. Nr. 1677/228 scol.

Programa

pentru cursurile practice si pentru conferintiele invetiatoresci.

Avendu in vedere necessitatea unei calificari continue a invetiatoriloru intru a corespunde recerintieloru multe si nóue ce neintreruptu se adaugu la chiamarea invetiatorésca; si considerandu decisele sindului diecesanu de estimpu, se statoresece precum urméza:

§. 1. In feriele anului 1878. cursurile practice se tienu dimpreuna cu conferintiele invetiatoresci, sub conducerea invetiatoriloru pe cari, spre acestu scopu, Consistoriulu ii denumesce de comisari consistoriali.

§. 2. Pentru cursuri si conferintie, districtulu acestui Consistoriu se imparte in 6 cercuri, si a nume:

1. cerculu Aradului, va avé cursulu si conferintiele in Aradu, unde vor participá invetiatorii din inspectoratele Aradu, Nadlacu, Simandu, Chisineu si Siria;

2. cerculu Iosasielului, va avé cursulu si conferintiele in Iosasielu, unde vor participá invetiatorii din inspectoratulu Buteniloru si din alu Halmagiului;

3. cerculu Borosineului, va avé cursulu si conferintiele in Borosineu, unde vor participá invetiatorii din inspectoratele Borosineu, Siepreusiu si Agrisiu;

4. cerculu Lipovii, va avé cursulu si conferintiele in Lipov'a, unde vor participá invetiatorii din inspectoratulu Lipov'a, Zabaltiu, Secasiu si Birchisiu;

5. cerculu Temisiorii, va avé cursulu si conferintiele in Temisóra, unde vor participá invetiatorii din inspectoratulu Temisiorii, alu Hasiasiului si din alu B.-Comlosiului;

6. cerculu Soversinului, va avé cursulu si conferintiele in Soversinu, unde vor participá invetiatorii din inspectoratulu Totvaradie si din alu Caprutiei.

§. 3. Pentru fie-care cursu respective conferintie, Consistoriulu denumesce de comisari consistoriali câte pre doi invetiatori, si a nume:

1. la Aradu, pre Elia Dogariu invetiatoriu in Aradu si pre Georgiu Ghebelesiu invetiatoriu in Pesc'a romana;

2. la Iosasielu, pre Ioanu Munteanu invetiatoriu in Iosasiu si pre Nicolau Gioldea invetiatoriu in Halmagiu;

3. la Borosineu, pre Petru Popovicu invetiatoriu in Aradu si pre Paulu Duma invetiatoriu in Borosineu;

4. la Lipov'a, pre Ioanu Tuducescu si pre Dariu Puticiu, amendoi invetiatori in Lipov'a;

5. la Temisór'a, pre Traianu Lungu invetiatoriu in Temisór'a si pre Ioachimu Boneea invetiatoriu in Ghirod'a;

6. la Soversinu, pre Ioanu Dobosiu invetiatoriu in Nadabu si pre Nicolau Avramu invetiatoriu in Totvaradi'a.

§. 4. Cursurile practice si conferintiele se vor incepe in 16. augustu stilulu vechiu an. eur., si vor durá pana inclusive 26. a disei luni.

Toti invetiatorii sunt detori a participá la aceste cursuri si conferintie. Ceia cari vor absentá fora cauza suficienta, vor fi trasi la respundere.

De la acésta participare, la cererea loru propria potu fi dispensati numai aceia, cari in funtiunea invetiatorésca de pana acum'a au probatu cà sunt la innaltimea chiamarii loru. Despre cei dispensati, comisarii se vor incunoscintiá de la Consistoriu.

Invetiatorii din inspectoratulu Borosineului si cei din inspectoratulu Buteniloru, potu participá la cursu

si conferintie séu in Iosasielu séu in Borosineu, adeca precum li este mai indemana séu unde insisi voiescu.

Éra invetiatorii din inspectoratele Totvaradi'a, Capruti'a si Birchisiu, potu partecipá la cursu si conferintie séu in Sovorsinu séu in Lipov'a, precum li va fi mai indemana séu unde insisi voiescu.

§. 5. In locurile, in cari se tienu cursurile si conferintiele invetiatoresci, oficiulu parochialu respective invetiatorescu va grigi se fie prunci de tóte clasele (din etatea de 6—12 ani) in scóla nainte de médiadi sub tóta durat'a cursuriloru.

§. 6. Nainte de médiadi este cursu practic, éra dupa médiadi sunt conferintiele invetiatoresci.

Sub durat'a cursului practic, unulu dintre invetiatorii numiti (§. 3.) propune scolariloru, din tóte obiectele de invetiamentu in scól'a poporala, dupa planu si ordulu óreloru, éra participantii, conformu disciplinei scolare, asculta de la inceputu pana in fine, si-si potu face notitie.

Dupa médiadi se imparte timpulu astu-feliu, cà intr'o óra, invetiatoriulu care a propusu nainte de médiadi, intréba pe invetiatorii participantii la cursu din obiectele de invetiamentu ce s'au propusu, éra in ór'a urmatoria se incepu discusiunile libere si voluntarie, la cari invetiatoriulu conducatoriu (§. 3.) va invitá pre invetiatorii mai distinsi se iee iniciativa si se premérgea cu essemplu.

§. 7. In fiecare locu sunt câte doi invetiatorii (§. 3.) denumiti comisari consistoriali, pentru ca acesti doi contielegendu-se, se imparta intre sine tóte obiectele de invetiamentu, luandu-si fiecare acele obiecte, in cari crede cumea si-a castigatu mai multa desteritate metodica. De aseminea au se se intieléga intre sine pentru conformarea propuneriloru si pentru estensiunea materialulu de propusu.

§. 8. Fiecare inspectoru va trimite respective va predá la invetiatorii comisari consistoriali o consemnare (subserisa de inspectoru) a tuturor invetiatoriloru din inspectoratu, contienendu numele si comun'a fiecarui invetiatoriu.

Pre aceste consemnari, invetiatorii comisari vor insemná absentiele, si respective calculele celoru participatori, apoi subserise (de invetiatorii comisari) le vor innaintá la Consistoriu in reportu. La dorintia, invetiatorii comisari impreuna potu dá fiecaruia participatoriu adeverintia despre câtu timpu a participatu la cursu si conferintie.

Inspectoratele din Totvaradi'a, Capruti'a si Birchisiu vor trimite amintitele consemnari si la Sovorsinu si la Lipov'a; — éra inspectoratele, Borosineu si Buteni vor trimite consemnari si la Borosineu si la Iosasielu.

§. 9. Invetiatorii, cari vor partecipá la conferintie respective cursuri, au se capete trasura gratuita si 60 cr. la di, din cass'a epitropiei parochiale, unde atari spese nu ar fi prevediute degiá in bugetulu cultulu.

§. 10. Peste competinti'a amintita in. §. precedente, invetiatorii comisari vor mai capetá la Consistoriu o remuneratiune in mesura ecuitabila.

§ 11. Inspectorulu locului unde se tiene conferintia, este poftitu a partecipá la cursu si conferintie intru interesulu solenitatiei si seriositatiei.

Consistoriulu isi resérva ca si prin comisari speciali din sinulu senatulu de scóle — se priveghiedie mersulu acestoru cursuri si conferintie.

Aradu, Consistoriulu romanu ort., senatulu de scóle, 27. Iuliu 1878.

Ioanu Metianu, m. p.
Episcopulu Aradului.

Despre cultulu divinulu in generalu.

(Fine.)

Rescumperarea seversita prin Iisus Christosu se repórta nu numai asupra ómeniloru, ci si la fiintiele nerationale si cele fora viétia. Coruptiunea adeca se intinsese, in urmarea peccatulu, nu numai asupra ómeniloru ci preste totu pamentulu si in tóte creaturele lui. Pentru aceea a disu Ddieu lui Adamu: „Fiindu cà ai mancatu din pomulu, despre care ti-am ordinatu se nu mananci, blastematu se fie pamentulu intru lucrurile tale, cu dureri vei mancá dintr'ensulu in tóte dilele vietii tale.“ ¹⁾ Si fiindu cà ómenii s'au opusu lui Ddieu, natur'a inca s'a subtrasu de la ascultarea loru si a venitu in disarmonia cu ei. Spiritulu celu reu a castigatu influintia precum asupra ómeniloru asia si asupra naturei, ca se-ii ispitésca si corupa corporalmente si spiritualmente. Asiadara a fostu necesitate ca Iisus Christosu se mantuésca si natur'a de peccatulu ce jacea asupra ei si se-o restabilésca in statulu nevinovatiei de mai nainte; acést'a a si indeplinit'o. Elu s'a prezentatu ca Domnulu naturei, supunendu-o ascultarei sale; elu a opritu venturile si apele, a umblatu pe mare, a prefacutu ap'a in vinu; a binecuventatu mai multe substantie materiale, precum ap'a, panaea, vinulu, si a unitu cu ele, ca cu semne vediute, daruri mari nevisibile.

Sant'a maica biserica seversiesce pre pamentu, aceea ce si intemeiatoriulu ei a seversitu; ea santiesce si binecuenta feliorite obiecte naturale, ca se le curatie de peccatulu, ce jace asupra loru, si departendu tóta stricatiunea de la ele, se le faca utile si salutarie pentru scopurile ómeniloru. Prin urmare santirile si binecumentarile, forméza o parte constitutiva necesaria in servitiulu divinulu. Scopulu loru este, ca se curatie natur'a cea corupta prin peccatu, si se-i redee bunéti'a originala. Asiadara, cultulu divinulu cuprinde in sine, predic'a, liturgi'a, sacramintele, santirile si binecumentarile, cu unu cuventu, totu ce a lucratu Christosu pentru mantuirea nóstra.

Acést'a insa este numai o lature a servitiulu divinulu, in câtu ea cuprinde darurile, ce servescu spre santirea nóstra. Cealalta lature a servitiulu divinulu se referesce la modulu d'a manifestá prin fapte esteriore simtiemintele religiose cele interne; pentru aceea

¹⁾ Facere III. 17.

se si numesce acést'a, cultu divin u esternu. Ddieu privesce cu indurare si amóre perfecta asupra nóstra, si voiesce ca toti se fimu buni si se ne mantumu. In scopulu acest'a, elu ne intaresce cu darulu seu, lasandu la dispusetiune in sant'a biserica ortodocsa tóte mediele trebuintióse pentru santirea nóstra. Insa Ddieu, care pre noi ne-a creatu fora de noi, nu ne va mantuí fora concursulu nostru. Trebuie se ne întórcemu la elu, se-lu recunóscemu de Ddieulu nostru, se-i servimu, si se ne consantimu lui cu tóta inim'a. Acést'a o vom ajunge prin virtutile crestinesci, credinti'a, amórea si speranti'a.

Credinti'a ni infacisíeza pre Ddieu in tóta maiestatea si glori'a sa nemarginita, facandu-ne se-lu recunóscemu de Ddieulu nostru. Speranti'a ni pune inaintea ochiloru bunatatile nespuse, ce ni-a promis Ddieu, destépta simtínu de recunoscintia in noi si resolutiunea d'a impliní vointi'a lui, ca se dobandimu bunatatile promise. Amórea retrage inim'a nóstra de la lume, si ne incuragieza spre a ne întórce la Ddieu cu cea mai intima bunavointia; aprinde in noi dorulu fierbinte d'a ne uní cu Ddieu si-a-lu avé totdeuna. Aceste lucrari ce le produce credinti'a, amórea si speranti'a in inimile nóstre, le numimu cultu divin u internu.

Cultulu internu este unu lucru principalu, este cea d'antaiu si cea mai indispensabila recerintia pentru o viétia placuta lui Ddieu si pentru dobandirea gratiei divine; cu tóte acestea elu sta in legatura totdeuna cu cultulu esternu. Ce se produce in inima si se simte in modu vioiu nu póte remané ascunsu in interiorulu nostru, ci se manifesta in afara cu atátu mai tare, cu câtu mai multu se rapesce fiinti'a omului. Astfelu, daca cultulu internu ilu manifestamu prin fapte esteriore, noi onoram in modu esternu pre Ddieu, si acestu cultu esternu forméza partea a dou'a constitutiva in servitiulu divin u. La cultulu divin u esternu apartiene in loculu primu sant'a liturgia. Ea e cea mai importanta lucrare a servitiulu divin u, propriaminte este singurulu servitiu divin u alu omenirei rescumperate. Tóte celelalte midilóce a le daruriloru sunt numai eflusulu plenitudinei darului cuprinsu in liturgia.

Dupa sant'a liturgia, rugatiunea cuprinde loculu celu mai escelentu in servitiulu divin u. Destingemu trei specie de rugatiune, precum: rugatiunea de lauda, rugatiunea de multiamita, si rugatiunea de cerere. Candu laudamu si glorificamu pre Ddieu pentru perfectiunea sa nemargita, acestu actu se numesce rugatiune de lauda séu adoratiune; daca i multiamimu pentru darurile si binefacerile ce am primitu dela elu, acést'a se numesce rugatiune de multiamita; si in fine, daca ceremu dela elu deosebite bunuri si daruri, acést'a se numesce rugatiune de cerere. Adeseori aceste trei specie de rugatiune sunt unite, incátu in aceasi rugatiune laudamu pre Ddieu, i multiamimu si ilu rugamu. Fiindu vorb'a de rugatiune, ca parte constitutiva in servitiulu divin u, insemnamu, cà aci sub rugatiune intielegemu numai rugatiunile prescrise si recomandate de biserica la servitiulu divin u publicu séu privatu. Astfelu de rugatiuni sunt: „Tatalu nostru“,

rugatiunile cari le intrebuintíeza preotulu la ierurgiile sante; „Nascatórea de Ddieu“, „Simvolulu credintiei“. De rugatiune se tiene si cantarea, care consta mai alesu din psalmodia si doxologia.

Cultulu divin u in fine cuprinde deosebite ierurgii (slusbe) bisericesci, care se cuprinde in Euchologii, rugatiunile si cantarile ce le pronuncia credintiosii in timpulu liturgiei, mediunoptiel'a, dupa cinarea, vespera, procesiunile etc.

V. A.

Despre scóla in genere, si despre cea crestina ortodocsa in specie.

(Continuare).

VIII.

Dupa invetiatoriu mai de mare importantia si de alu doile midiolocu a educatiunei e *disciplin'a*. Invetiatur'a si deosebitu educatiunea care noi aci ni amu luat de objetulu si scopulu principalu, dupa cuvintulu viu a invetiatoriuului o conduce si otelesce regulele prescrise a disciplinei. Disciplin'a e paditórea educatiunei, si propt'a invetiaturei fatia de clatinarea si lenevi'a tinerimei scolare; disciplin'a ca unu geniu tutelariu ilu urmaresce pe tineru in totu loculu atátu in scola câtu si afara de scola; acolo mijlocindu linisce, ordine, cuviintia, si diliginti'a, aici retienendu-lu dela intreprinderile cele necuviintióse, escesive si periculoase, ilu pregatesce prin purtarea sa a deviní unu crestinu cultu, si cive religiosu, onestu si solidu.

Dupa disciplina urméza *inspectiunea publica*. Dupa judecat'a unanima a tuturoru barbatiloru invetiati si de specialitate, in florirea scolei nu pretinde ca pe langa ea se se invertésca mai multe inspectiuni, nici pluralitatea objectelor de invetiatura, ci scopulu finalu se va ajunge mai usioru daca inspectiunea in scola se va pune in man'a unei persóne binepregatita din Cleru, in care se fie concentrate tóte sciintiele, si dintru acel'a ca dintr'unu fonte scientificu si moralu se se dilatiasca in tóte laturile. Daca potestatea de inspectiune e impartita intre mai multi individi, atunci acestia rediamanduse unii pre alti, inspectiunea stagnéza. Scopulu nu pretinde mai multi de doi, unulu care manipuléza si arangiaza lucrurile din afara a scolei, precum: dispáne despre edificarea, sustienerea in ordine buna, si mobilarea scólei, despre erogatiunile, cartile, premiile, si salariile profesoriloru si a servitoriloru, care la noi pretutindenea este si o suplenesce comitetulu parochialu, si altulu care se ingrigesce pentru lucrurile interne a scolei precum despre starea spirituala a ei, a privighiá cu ochi ageri asupra purtarei invetiatoriloru si invetiaceiloru, a scrutá care este spiritulu cartiloru manuate, a fi cu totu sufletulu ca in functiunea sa se predomnézca unulu acelu spiritulu, una aceasi opiniune, ca astfelu in modu solidu se-se forméze o sunantia si unitate de invetiamentu intru tóte ob-jetele proponunde, care sunt propositiunile cele mai candide a in florirei sciintiei crestinesci. Ambii inspectori trebuie se fie bine preceputi si virtuosii in cerculu lor de activitate, deosebitu estu din urma trebuie se esceleze prin moralitatea si sciinti'a sa cea inalta, care i va procurá onorea si vadi'a eterna.

Pluralitatea objectelor de invetiamentu nu conduce la scopu, ba inca trage dupa sine acea daunósa urmare pentru educatiune cà mintea si memori'a pruncului din óra in óra, fiindu in continuu ocupata cu invetiarea feluriloru ob-jete, cu totul se ustaneste si respinge din cadrulu seu; loculu lucruriloru mai multu esentiale ilu cuprinde lucrurile mai

pucinu esentiali, căci nu-e în stare cu mintea sa cea fragetă se cuprînda ideile cele mai de frunte după puterea lor, nici ale căce și primii după cum se cade; modulu acest'a de învețiamentu se pôte asemăna cu tempestatea vehemăta, care în locu de-a folosi pamentului cu apă sa, trece cu o repediune preste ele fora nici o bine cuvîntare ceresca.

Ca învețiatu'ră se fie una și pozitivă, e delipsă ca învețiatu'rile se-se predee după oreși care planu. Mai demultu acestu planu ilu otărea comunele bisericesci, ăra în timpulu de astădi ilu prescrie guvernulu, ce de altmîntrelea nu atătu însemna, ca învețietoriulu se-se țienă orbisiiu de liter'a cea mortă a lui sėu a altui auctoru, căci unu învețietoriu ca acest'a s'ar înjugă pre sine și s'ar relegă și încrîde dela desvôltarea liberă a sciintieloru salutării, ci trebue ca în timpulu de astădi, candu ni se confiscă tôte cartile nationale din scolile proprii, și guvernulu ne pune pumnulu în gura, ca se ne lapadamu de tradițiunile mosiloru stramosiloru nostri precum de datini, limba, și nationalitate, și se ne facemu proseliti nationali, și în schimb pentru romani se ne facemu magiari, trebue se predee prelegeri private afara de scôla, din istori'a natională, ca asia tinerii romani, care au învețiatu în scôla istorii straine, pôte chiaru lipsite de adevăru și în mare parte în contra chiaru a nățiunei sale, se fie acasă și în cunoscerea istoriei sale nationale, se scie combăte istoriele false, se-se starnesca în ei consciință și ambițiunea natională, spre a-se înalță la glori'a străbună, la care după marturisirea poetului străbunu nici a gîntă din lume n'a ajunsu candva, nici în asemănarea ei, căci romanii au fostu domnitorii lumii „*Romanos rerum Dominos*“ și decătu Rom'a n'au vediuțu ochii omenesci mai mare; ea a fostu domn'a și dieția lumii și a gînteloru; asemenea ei nimica nu a fostu pe pamentu:

*Aspice Romam, nihil urbe Roma visere maius!
Terrarum dea gentiumque Roma. (Ovidius),
Cui par est nihil, et nihil secundum. (Oratiu).*

Aceste ar fi după mine trasurile fundamentale a adevăratei scoli ortodocse! Suntemu de parte a ne lingusî că prin acest'a am aflatu în pripa parafulgerulu care ar fi în stare de a resfiră materiile aprîndietôre a admosferei de astădi, ci numai amu sucursu și noi după poterile nôstre spre a arată în pucine liniămintă calea ce duce catra mântuire!

Ca odată, regenerarea cea de atâtea ori indigetată și amîntită se-se pôte începe întru adevăru și cu temei și delipsă, ca se avemu scoli ortodocse bine întocmite, în care principiile religiunei și a altoru sciinție se-se cultiveze în deplină armonie, și tinerimea scolară se asculte înprumutată veritătile Evangeliului, naturei, și societății omenesci, se se scie moderă, prin sciinția, blandetia și buna cuvîntia; prin dreptatea naturală tradată de atletulu credinției se se santișca; pe langă column'a de suvenire a artiloru frumose, se arădice altariu și Dumnedieirei și moralei. Se avemu scoli ortodocse, care se servesca de faru luminătoriu ortodocsiei, de combatente rataciriloru, busola și perdeu'a civilisatiunei crestine, și de templu sacru oiloru cuvîntare. Se avemu scoli ortodocse, ca se redestepte cunoscîință a de spre ortodocsismu, se consolideze spiritulu de interesu publicu, se formeze în sirulu lumeniloru barbati plini de spiritulu biseric-nationalu, ca se-i facă a întemeiă societati pentru literatur'a ortodocsa, crestina natională, și asia biseric'a ortodocsa și nățiunea romană se se pôte laudă cu învețietori, scriitori, și barbati de statu renumiti și bogati în sciinția! ăra spre a ajunge acest'a e de lipsă, ca totalitatea romaniloru ortodocsi se facă o reprivire preste trecutul primitiv a bisericiei sale, care i-a fostu angira tare și aparatôre întru primesdii, și îndată se va sterni în elu simțulu de veneratiune și apretiare, că romanismulu a conservatu ortodocsismulu, și l'a propagatu chiar și la popôrele barbare.

Crestinismulu ortodocsu a fostu o misiune divină pentru noi romanii resariteni, de acea romanii cunoscundu-i adevăratulu întielesu și scopu, numai decătu l'a imbratio-siatu fara nici unu scrupulu. După nățiunea iudaică din care s'a nascutu Cristosu și Apostolii, mai antaiu au primitu crestinismulu Romanii. Celu d'antaiu dintre romani care au primitu crestinismulu au fostu sutasiulu de langă crucea Domnului și cei din preună cu elu tutasii, care după marturisirea Evangelistului Matheiu au fostu celu d'antaiu între pagani, care au martarisitu pe Christosu fiulu lui Dumnedieu. „ăra sutasiulu și cei ce erau înpreună cu elu padindu pre Isusu, vediuțu cutremurulu și cele ce s'au facutu s'a înfricosiatu fôrte dicandu: adevăratu acest'a fiulu lui Dumnedieu a fostu. 1) Cum l'a chiamatu pre sutasiulu acest'a? Evangelistii nu ne spunu, numai că a fostu sutasiu. Fost'a elu *Teofilu* caruia Evangelistulu Luca i-a dedicatu *Evangelia* și *Faptele Apostoliloru*, pre carele ilu numesce „prea puternicu și învețiatu în Chrestinismu“. 2) Sėu fost'a elu *Cornelie* celu din cėt'a cea italiană, pre care l'a botezatu *Petru*, nu se scie; dara din cuvîntele „că ăra cucernicu și tematoriu de Dumnedieu cu tóta cas'a lui, și facandu milostenii multe poporului, ruganduse lui Dumnedieu totudeauna“ 3) verosimilu se pôte presupune că a fostu *Cornelie*, căci aceste cuvîntă la nime nu se pôte aplecă asia de bine ca la sutasiulu de langă crucea Domnului, dela ăcarui botezare pana la restignirea Domnului a fostu unu intervalu de unu patriu de anu și întru acestu timpu s'a pututu deprinde în virtutile crestinesci. Asemenea și după pogorirea Duhului santu, candu a predicatu *Petru* multimei din Ierusalimu, a fostu și *Romani*, căci dice *Luc'a* „*Nimernicii și strainii romani*“ 4) Ba întru atăta se înmulțise numerulu crestineloru între romani în *Roma* pe timpulu santului apostulu *Pavelu* încătu acest'a li scrise o epistola din *Corintu* prin *Fibi* din *Cheucrisu*, prin care le laudă credință dicandu „Credință voastră se vestesce în tóta lumea“ 5) Și pre sine se numesce Apostolulu Romaniloru, care se numiau pagani sėu gînte, și că va merge la *Roma* și de acolo în *Ispania*.

Dara fiindu că scopulu meu nu e a descrie încrestinarea Romaniloru, dicemu numai atăta că între romanii seculului antaiu se aflau ômeni cu mari sciinție crestinesci, unu atare au fostu: 1) *Clemente romanulu* nascutu în *Roma*; elu a scrisu cele 85 de Canone Apostolice *Canones Apostolorum*, care sunt de prim'a autoritate în biseric'a nôstră, și se numesce codicele bisericiei primitive *Codex Ecclesiae primitivae*; a mai scrisu elu 6 carti canonice, cari în secululu alu 2-lea s'au numitu *Didascalia* ăra în cele următore constituțiunile apostolice *Constitutiones Apostolicae*, pe care sinodulu ecumenicu *Trulanu* nu le au primitu de canonice. 2) *Teofilu* Episcopulu Daciei centrale — *Ardealulu* — care a participatu la Sinodulu antaiu ecumenicu din *Niceea* și acolo cu sciință sa din preună cu santulu *Athanasiu* celu mare și alti santi parinti au înfrantu retăcirile lui *Arie*. 3) *Ulfula* — *Ulpianu* — urmatoriulu lui *Teofilu*, romanu nascutu în *Capadochia*, care au convertitu la crestinismu pe *Gotii* resariteni, vitia germană, și sub conducerea lui *Fridigern* au trecut cu ei *Dunarea*, și la poff'a imperatului *Valente* au primitu Arianismulu; elu a aflatu alfabetulu germanu și au tradusu sant'a scriptura din romanie în germanesce cu litere gothice pe pergamentu aurantiu cu litere sure argintie care, pana astădi ca celu mai scumpu relieviu germanu se păstră în *Upsala*, cetatea *Svediei* — pentru aceea se numesce elu și Apostolulu Germaniloru. 4) Santulu *Nichita* Episcopulu *Ramnicului* sėu a *Milcovului* în Romania, nascutu în *Mehadia* și unulu

1) *Math. 27 și 54. Marcu. 15. 39. Luca 23. 46,*

2) *Luca 1. 3 și 4.*

3) *Fapt. Apost. 10. 2.*

4) *Ib. 2. 10.*

5) *Rom. 1. 8.*

dintre cei mai însemnați și învețiați romani creștini; elu a scris mai multe cărți dintre care sunt mai însemnate 6 scrise cu cuvinte netede pentru cei ce voescu se se boteze, despre care face amintire *Faulinu* Episcopulu *Nollei* în Italia în epistol'a către Severu (S. Paulinu Nolanus în pro-pemptorio ad s. Nicetam în Daciam revertentem⁴; și *Genadiu* în *Catalogo scriptorum Ecclesiae*). Elu a ustanitu multu în convertirea gotilor resariteni remasi în *Dacia*, și ne creștinați, dusi cu *Ulfla* preste Dunere în Misia, dela a caroru Rege *Alaricu* séu *Athanaricu* a primitu martiriu. Biserica noastră i serbéza memori'a în a 15 Septemvre, éra cea apuséna în 7 Ianuariu. Elu, pentru virtuțile sale se numia de vecini și mai vertosu de *Huni*: Dieulu romaniloru ¹) și încatu a fostu elu nascutu în *Dacia* și Apostolulu Daciei; ²) căci intru adevéru a avutu virtuti Dumnedieesci. 5) S. *Teothimu* Episcopulu *Tomului* astadi *Babadach* în *Dobrogiá*, cu sciintia și curagiu mare, au scris mai multe cărți în dialoguri filosofice, și intru'nu sinodu privatu ținutu în Constantinopolea a dusu disputa cu St. *Epifanie a Cipriului* și *Teofilu a Alesandrei* aparandu scrierile lui *Origenes*, ³) au asudatu în convertirea Huniloru, și de acestia s'a numitu pentru învețiatur'a sa Dieulu romaniloru, și de istorie Apostolulu Huniloru.

Pe-la suta a 9-a au escelatu între romani frații *Cirilu* și *Methodiu*, carii pentru sciintia loru s'au numitu filosofi. Ei au aflatu alfabetulu séu glagolitic'a sloveloru și traducendu sant'a scriptura și cartile bisericesci pe limb'a slavica, trecendu din *Tesalonicu*, au descendatu în *Bulgaria*, *Moravia*, *Bohemia*, *Polonia*, *Pomerania*, pana la *Chersonesulu Cimbricu* și de aici pana în laintrulu *Russiei*, convertindu la creștinismu pe tóte poporele Slavice, numindu-se Apostolii acestora. În sut'a a 10 mai renumitu a fostu între Daco-romani *Ierotheu* din *Transilvania*, care dupa mórtea antecesorelui seu mergendu la Constantinopolea pentru hierotonire, căci érá sub jurisdicțiunea acestei patriarchie a dusu cu sine și pre principii Unguresci, *Giula* și *Botondu*, și i-a botezatu acolo, de unde reintorcandu a casa au convertitu la creștinismu pre toti Ungurii, mai înainte de a trece ei sub regele *Stefanu* la papismu, pentru aceea se și numesce elu apostolulu Unguriloru. Cam pe timpul acest'a s'a intemplat desbinarea bisericeii apusului de a resaritului, în urmarea careia ambele Dacii au devenitu sub jurisdicțiunea Constantinopolei, și din legatur'a bisericescă ce o amu avutu cu vecinii bulgari a isvoritu unu mare reu în respectulu nationalității și a limbei, introducendu-se slavismulu în biserică; inse pentru acea totusi érá în flóre limb'a romana pe aceste timpuri ce adevéreste și cartea *Bohemica* intitulata „*Sazavo Emauskoe Sveatoie Blagovestvovanie, tiporita la Praga*, pag. 17 Nota 12 unde cetimu cumca romanii în a 12 seclulu au avutu liturgi'a loru romana, și acést'a scriitorulu din Praga o deduce din vorbele lui *Innocentiu* a IV. Patriarchulu Romei la 1243—1258, carele ar fi scersu, că în timpul celu mai prospetu, adeca, ceva mai înainte cu diumatate suta, romanii Daciei au avutu liturgie în limb'a loru originala; care póte că tocmai dela *Methodiu* se póte trage, care pe langa testulu slavu ar fi alaturatu *Bohemiloru* și testulu originalu în limb'a romana.

(Va urmá.)

D i v e r s e.

+ O dispusetiune laudabila. Înaltu Preasantitulu Episcopu diecesanu, Ioanu Metianu, prin unu cerculariu adresatu la tóte oficiile protopresbiterale și parohiale a luat dispusetiunea prea înalta, ca pentru bisericile parohiale, în cari antimisele din întrebuintiare pótra inscripțiuni slavene, oficiale parohiale se procure noue antimise cu inscripțiune

romana. Preasantitulu Episcopu dice în privinti'a acést'a: „Convingendu-ne la ocasiunea visitatiuniloru canonice, că în unele biserică a le diecesei nóstre, antimisele din întrebuintiare pótra inscripțiuni slavene, urmele timpului de trista memoria, candu dulcea nóstra limbă érá scósa din biserică; și fiindu acést'a în contradicere cu starea nóstra actuala bisericéscă și culturala, noi în sensulu santeloru canone nu putem admite în bisericile nóstre întrebuintiare de lucruri, ce dupa natur'a loru stau în contradicere cu caracterulu nationalu alu bisericeii nóstre, nici pentru aceea, căci asemenea lucruri ar poté avea urmari daunóse pentru adevérule istoricu, pe care multi tindu a-lu întunecá și atunci, candu elu lúcesce ca lumin'a sórelui.“ Venitulu din vendiarea antimiseloru Preasanti'a Sa Pa destinatulu în folosulu vre-unui institutu nationalu de cultura din diecesa. De asemenea provoca Înaltu Preasanti'a Sa în cerculariulu amintitu pre tóte oficiile parohiale, ca la ridicarea ori renoirea de biserică, precum și pe ori ce obiectu séu monumentu religiosu, inscripțiunile trebuintiose, se se faca în limb'a romana și cu litere strabune. Aducemu respectuósele nóstre multumiri Înaltu Preasanti'e Sale pentru aceste dispusetiuni luate în respectulu culturai și a artei nationale.

„**Stipendie pentru meserii.** Din procesulu verbalu alu societatii „*Transilvania*“ din Bucuresci, publicatu în diariulu „*Romania libera*“ aflamu, că amintit'a societate binefacatoare în siedintia din 25 Iuniu a. c. ținuta sub presiedinti'a d-lui A. Treb. Laurian, dupa mai multe discusiuni, a decisu ca se impartiá cate patru ajutóre pentru facare din urmatorele meserii: 1. pentru rotarie; 2. pentru dulgherie (carpentarie, Zimmermann); 3. pentru mesarie (témplarie, Tischler), 4. pentru fierarie; 5. pentru cojocarie; 6. pentru cismarie grósa; 7. pentru palarierie, și 8. pentru curelarie séu sielarie. Adeca deocamdata se dee ajutoriu juniloru luati din poporu, cari dupa ce se vor fi inzestratu cu cunoscintiele teoretice și practice a le meseriei, ce imbraciséza, se fie dati érași în sinulu poporului, spre a-se bucurá acest'a de fructele ustaneloru loru. Înainte de a se imparti aceste ajutóre, societatea a decisu a-se adresá la societatea din Brasiovu, la asociatiunea din Sibiu, la Clusiu și la Bistritia, pentru a cere desluciri și a interveni, pentru ca comitetulu societatii din Brasiovu, alu asociatiunei din Sibiu și cele ce se vor formá în Clusiu și Bistritia, se primésca asupra loru sarcin'a: a) spre a publicá concursu pentru juni romani, cari vor a-se aplicá la espusele meserii; b) spre a asiediá pe elevi cu contracte la maiestrii cei mai buni pentru unu timpu de 3 séu 4 ani; c) spre a priveghiá atátu pe maiestri cátu și pe elevi; d) se céra dela concurenti a posede celu pucinu sunoscintiele ce se predau în scólele primare (elementare) din Austro-Ungaria și o limba straina, germana ori magiara, și se aiba celu pucinu etatea de 14 ani; e) se céra dela parintiile eleviloru a dá în scrisu că copii loru vor înveția meseri'a la care se aplica, pana candu vor ési calfe (sodali) cu atestate în regula. — Societatea „*Transilvania*“ se obliga a platí tacs'a cu care disele comitete se vor invoí cu maiestrii, pe timpul cátu va durá contractulu incheiatu între comitete și maiestri. Maiestrii se vor indatorá a pune pe elevi indata la lucru, a nu-ii întrebuintia ca servitori, și a ingriji ca, în timpul prescriesu se-ii inzestrezze cu cunoscintiele teoretice și practice a le meseriei loru. Asociatiunile și comitetele mentionate sunt rugate a inaintá respunsulu loru celu multu pana la 1 septemvre stitulu vechiu. a. c.

== **Unu altu stipendiu.** Totu societatea „*Transilvania*“ în siedinti'a din 25 Iuniu. a. c. a mai decisu publicarea de concursu pentru unu stipendiu vacantu în suma de 1500 lei noi pe anu, cu incepere dela 1 octobre viitoriu, numitu stipendiulu „*Alesandu Papiu Ilarianu*“ care se destina pentru medicina. Concursulu se va face la 1 Septemvre st. vechiu anululu curinte înainte comitetulu societatii „*Transilvania*“, la care se vor adresá concurentii cu acte în regula mai nainte

⁴) *Sozomen libr IV. cap. 23.*

⁷) *Grischelinii în istoria Banatului pag. 10.*

⁸) *Vedii Cronica lui Sincaș anulul 400;*

de terminulu indicatu. Dela concurenti se cere se produca actu de botezu, de nationalitate, de paupertate, si atestatu că au trecut colegiulu si esamenulu de maturitate (bacalauriatu) cu note bune.

× **Junimea romana din Siri'a** (Világos.) in favo- rulu fondului scol. rom. la Aug. 13/25 a. c. va arangia unu *balu*, carui'a-i va premerge *Concertulu* cu program'a urmato- re: 1) „*Diorile*“ quartetu esecutatu de corulu vocalu sub conducerea lui Nicolau Stefu invetiatoriu; 2) „*O schitia despre viet'a omului*“ disertatiune de E. N. T. Pucea. 3) „*Blastemulu lui Alesandru*“ poesie de I. dela Buceci, decla- mata de T. Bulcu; 4) „*Cunosceti tier'a cea romana*“ . . . de d'Albon quartetu de C. Porumbescu esec. de cor. voc; 5) „*Sentinela romana*“ poema istorica de V. Alesandri declam. de I. T. Mer'a; 6) „*Ciobanulu*“ cu trio „*Bâr oitia*“ hora populara in quart. esec. de cor. voc; 7) „*Fericirea reala si ideala*“ dialogu rostitu de N. Stefu si I. T. Mera. 8) „*Lun'a lui Maiu*“ de V. Alesandri quart. de C. Porum- bescu, esec. de cor. voc; 9) „*Fenesiu Curcanulu*“ poesie de V. Alesandri declam. de E. N. T. Pucea; 10) „*Imnulu Domnului*“ de I. Grozescu duetu pentru tenoru I. si Basso II esec. de I. Vancu si N. Stefu. 11) „*Femeea, istori'a si caracterulu ei*“ disert. de I. T. Mer'a, si in fine: 12) „*Canteculu gintei latine*“ premiulu celebratului nostru poetu si invetiatoriu dela Montpellier V. Alesandri, music'a de M. Marchetti, quartetu esec. de cor. voc. Invitatiunele stau dejá sub espeditiune; acei P. S. D. cari potu a pretinde si n'au primitu invitatiune suntu rogati a se adresá catra E. N. T. Pucea si N. Stefu. Inceputulu la 7 1/2 ore s'era precisu.

* **Hirotoniri.** Nicolau Bogdanu, teologu absolutu s'a hirotonitu intru preotu pentru parochi'a din S.-Miclasiu (langa Aradu.) Procopiu Lelescu s'a hirotonitu pentru parochi'a din Brestovetiu.

Dr. G. Vuia doctoru in medicina si chirurgia accou- cheur si oculistu, medicu-locoteninte c. r. in reserva, fostu medicu secundariu la spitalulu „St. Rocus“ din Budapesta, locuiesce dela 1 augustu, in Arad, piati'a principala in cas'a lui Reck, vis-à-vis de tribunalu in etagiulu II. Ordine- dia ca pana acuma de la 2—3. (Fótér, Reck-féle ház Aradon.)

† **Necrologu.** Preotulu din Micherechiu Corneliu Porumbu, dupa unu servitiu abia de 4 ani, adusu la altariulu Domnului, a incetatu din vietia, lasandu in doliu profundu pe soci'a si parinti'ei sei Moise Porumbu, parochu in Tulca, si ases. cons. Fia-i tierin'a usiora si memoria vecinica!

Concursu.

1—3.

Pentru ocuparea postulu de invetiatoriu la scol'a gr. or: confensionala clas'a a II de nou infiintiata din comun'a *Mercina*, Protopresbiteratulu Oravitiei, Comitatulu Carasiului, se escrie de nou Concursu pana in **16. Augustu** a. c. in care di si alegere se-va tienea.

Emolumintele suntu: 300 fl. in bani, 2 1/2 jugere de pamentu aratoriu; 4 orgii de lemne, din care are a-se incaldí si scol'a; quartiru liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu suntu avisati a-si trimitte recurselu loru, instruate in sensulu statutulu organicu, si adresate Comitetulu parochialu, Domnului Protopresbiteru Jacobu Popoviciu, in Oravitia, prelunga aceea a-se presentá intru o duminica séu serbatóre si in sant'a bisericu din Mercina, pentru a-se incredintiá poporulu despre desteritatea dinsiloru in cantarile bisericesci.

Mercina in 10. Iulie 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protopresbiteru tractualu.

1—3.

Pentru parochi'a vacanta din comun'a *Sintea* se escrie concursu cu terminu de alegere pe Duminec'a din **20. August.** st: v. a. c.

Emolumintele suntu: una sessie de pamentu aratoriu din 32. de iugere clasa a II; 3 iugere de pamentu pentru lemnaritu, — dela 70. de case stol'a si birulu computeate in bani, 2 fl. dela case cu pamentu, si câte 1 fl. dela cei fara de pamentu.

Recurintii au se-si instruedie petitiunile in sensulu statutulu Organicu, si adresate Comitetulu parochialu, pana la pusulu terminu se-le trimita la Reverendiss: Domnu protopresbiteru Petru Chirilescu in Chitighazu (Kétegyháza) avendu sub durat'a Concursulu in vre-o duminica séu serbatóre a se presentá la biserec'a din locu pentru de a-si aratá desteritatea in cantari si predici.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Petru Chirilescu**, protopresbit. Chisineului.

1—3.

Pe statiunea invetiatorésca rom. gr. or. din *Caprióra*, inspectoratulu Birchisiului se deschide concursu cu terminu de alegere pre **27 Augustu** a. c.

Emolumintele suntu: 315. fl v. a.; 2 jugere livada estravilana; 3/4 jugeru gradina intravilana; 27.3 met: cub. de lemne, din care se va incaldí si scol'a; 10 fl v. a. pentru pausialu scripturesticu, 15 fl v. a. pentru parteciparea la conferintiele invetiatoresci, 20. cruceri pentru visitatiunea mortiloru, 50 cruceri pentru parteciparea la imormentari. Prelangá acestea va capatá servitoria (curatoru) la scola. Si quartiru liberu.

Daca alesulu invetiatoriu va fi diliginte, si va putea dovedi progresu, atunceea Comun'a i va mai inbunatatí salariulu cu 1 1/2 jugeru pamentu estravilanu aratoriu.

Doritorii de a ocupá acesta statiune, au a-si substerne recurselu loru instruate in intiesulu statutulu Organicu, inspectorului Cerc. de scóle, in Bacamezeu per: (Kápolnás)

Caprióra 15 Iuliu 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **Laurentiu Barzu**, inspectoru cer: de scóle.

1—3.

In urmare decisulu consistorialu din 25. Noembrie 1876. Nr. $\frac{2839}{666}$ scol. prin acest'a se deschide de nou concursu, pe bas'a decisulu consistorialu din 10. Augustu 1875 Nr. 1521 plen., pe Capelani'a din *Fabriculu s. Ilie*, incopciata cu oficiulu invetiatorescu, pana in **29 Augustu** a. c. candu se va tiené si alegerea, sub urmatórele conditiuni:

Capelanulu fiitoriu, carele va avé a portá si sarcin'a invetiatorésca, are a folosi, afare de leaf'a invetiatorésca, de 450. fl. un'a trei'a parte din sesiunea parochiala, un'a treia parte din tóte competintiele si tacele birali si stolari de la poporeni bisericei st: Ilie, si din fondulu bisericescu 200 fl. anuali, pelanga aceea cortelu liberu, si 6. orgii de lemne cu care are a se incaldí si scol'a; inse densulu tre- bue se fie absolvitu 8. clase gimnasiali, se fie depusu esamenulu de maturitate, sé fie absolvatu teologi'a cu calculi buni, si sé fie depusu esamenulu de cualificatiune éراسi cu succesu bunu.

Recurintii suntu avisati a substerne recursurulu loru, indiestrate cu celea prescise protopresbiterulu tractualu Meletiu Dreghiciu pana in 28 Augustu, a. c. si pana atunci a se presentá, in vreo duminica séu serbatóre, in bisericu spre documentarea desteritatii sale in cele rituali si tipicu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Meletiu Dreghiciu**, m. p. Prot. Thimis. ca insp.

1-3.

Se escrie concursu pentru ocuparea postului de investiatoriu la scól'a greco-orientala confesionala romana din comun'a **Socolariu**, dieces'a Caransebesiului, protopresbiteratul Bisericeii-albe, comitatulu Carasiu, pana in **20-lea Augustu**, a. c. st. v. in care di va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: a) in bani gata 300 fl. v. a. b) 10 orgii de lemne, din cari are a se incaldi si scól'a. c) 3 gradini de legumi. d) 2 jugere de livada si e) cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu suntu avisati a-si asterne recursele lorú bine instruate prescrizeloru statutului organicu bisericescu pana in 18 Augustu a. c. st. v. Pré On. Domnu Iosifu Popoviciu, protopresbiteru in Jamu; cáci cele ce voru incurge mai tardiu nu se voru luá in considerare.

Si in fine fiecare recurentu are a se infacisiá in susu amintit'a comuna in vre-o dumineca séu serbatóre in S. biserica spre a-si arató desteritatea sa in cantari si tipicu bisericescu.

Socolariu in 26. Iunie 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu protopresbiterulu tractualu **Iosifu Popoviciu**.

1-3.

Pe statiunea investiatorésca rom. gr. or. din **Selciva**, inspectoratulu Birchisiului se deschide concursu cu terminu de alegere pre **29 Augustu**.

Emolumintele sunt 319 fl. v. a.; 3 jugere pamentu aratoriu estravilanu, 1 jugeru de gradina intravilanu; pentru participarea la conferintiele investiatoresci 10 fl.; pausialu scripturisticu 6 fl.; 27·3 met. cub. de lemne, si cuartiru liberu.

Din salariulu investiatorescu de 319 fl. alesulu investiatoriu va avea a dá $\frac{1}{4}$ investiatoriului orbu, Partenie Gasparu cátu va trái acest'a.

Doritorii de a ocupá acésta statiune, au a-si substerne recursele lorú, instruate in intielesulu statutului organicu inspectoratulu cercualu de scóle, in Bacamezeu per: (Kápolnás) Selciva, 29 Juniu 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Laurentiu Barzu**, inspect: cerc. de scóle.

2-3.

Se escrie concursu pentru ocuparea postului de adjunctu la scól'a gr. or. confesionala din **Potocu** pre langa betranulu investiatoriu Simeon Romanulu, protopresbiteratul Bisericeii-Albe, comitatulu Carasiu, conformu ordinatiunei Consistoriale de sub nr. 53. Scol. Alegerea se va tienea in **20 Augustu** st. v.

Emolumintele sunt: in bani gata 84 fl. pentru o maza de clisa 40 fl. pentru o maza de sare 6 fl. pentru 25 ftt. lumini 10 fl. pentru ducerea la conferintia 10 fl. siese orgii lemne 54 fl. treidieci meti cucurudiu bóba, doua jugere pamentu aratoriu, cuartiru liberu cu jumatare jugeru pamentu.

Recurentii au se-si instruze recursele conformu statutului bis, adresande si tramitienduse comitetului parochialu la man'a Pre On. Domnu Protopresbiteru Iosifu Popoviciu la Jamu, pana in 15 Augustu 1878. si a se presentá in una Dumineca séu serbatóre la s. biserica din Potocu.

Adjunctulu are se primésca din emolumentele sus aratare doua parti, éra a treia parte are se capete nepotinciosulu investiatoriu pana va fi in viétia.

Potocu in 9 Iuliu 1878. Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Dlu protopresbiteru tractualu, **Iosifu Popoviciu**.

1-3.

Pentru deplinirea parochiei vacante din **Sarandu**, protopresbiteratul Pestesiului, cottulu Bihoru, conformu decisiunei Venerabilului Consistoriu Oradanu dto. 26. Juniu v. a. c. nr-325. B. care este decretata de clasa a III-a se escrie concursu cu terminu pana la **20. Augustu** in care dina va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: birulu dela 90 case cate una vica cucurudiu sfarmatu, folosirea aloru 20 lantiuri de pamentu de clasa 1-a, stólele indatinat si cuartiru liberu.

Cei ce aru dorí a ocupá acésta parochie au a-si trimitte recursele instruate in sensulu statutului Organicu subscrísului administratore protopopescu si adresate Comitetului parochiale.

Datu in Sarandu, la 20. Iuliu 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Teodoru Filipu**, Administratore protopp.

2-3.

Spre ocuparea postului de investiatorésca la scól'a confesionala gr. or. rom. de fete din **Ghiladu**, Cottul Timisiu dieces'e a Caransebesiului se escrie concursu cu tarminulu de alegere pre **15. Augustu**.

Emolumintele anuali sunt: in bani gata 400 fl. v. a.; pentru scripturistica 5 fl.; pentru conferintie investiatoresci 10 fl.; 28 metrii de lemne, din care are a se incaldi si scól'a; 4 jugere de pamentu aratoriu; locuintia libera in edificiuu nou edificatu, gradina de legume si gradina estravilana.

Doritórele de a ocupá acestu postu, au a-si tramite recursele instruate conformu statutului organicu — si adresate Comitetului parochialu — Pré On. D. protopresbiteru Ioanu P. Seimanu in Ciakova-; dupa posibilitate a se infacisiá in faci'a loculu inainte séu in diu'a alegerei. Se vor preferí cele deprinse in lucrulu de mana, cáta in cantarile bisericesci, music'a vocala séu instrumentala.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Ioanu P. Seimanu**, protopresbiteru.

2-3

Se escrie concursu pentru ocuparea postului investiatorescu de clasa I. gr. orientala din comun'a **Otlac'a**, protopopiatulu Chisineului, comitatulu Aradului, pana in **13 Augustu** st. vechiu a. c. in care di se va tiené si alegerea.

Emolumintele impreunate cu acestu postu investiatorescu sunt: 400 fl. v. a. $\frac{1}{4}$ sessiune pamentu; 7. orgii lemne din care are a se incaldi si scól'a, si 4. orgii de paie, si cortelu liberu cu gradina de legumi.

a.) Recurentii au a dovedí cá suntu romani gr. or. si cá celu putienu au absolvatu 6. classe gimnasiale, se documenteze, cá suntu absoluti preparandi, si se produca testimoniu de cualificatiune, — cá suntu bine deprinsi in economi'a de gradinaritu, respective oltuirea pomiloru, asisderea si in gimnastica se dovedésca cá suntu bine eserciati. — Éra teologii absoluti cu 8. classe gimnasiale voru fi preferiti, aciea carii voru produce testimoniu de maturitate.

b.) Recurentii au a trimitte recursele lorú instruate in sensulu statutului organicu, si adresate comitetului parochialu Reverendissimului Domnu Petru Chirilescu protopresviterulu tractualu ca Inspectoru cercualu de scóle in Kétegyháza, comitatulu Bichisiului.

Otlac'a, in 20 Iuliu 1878.

In contielegere cu mine **Petru Chirilescu**, prot. si inspect. scolariu.

Georgiu Turicu,
not: com: parochialu.

Stefanu Popoviciu,
parochu ca presied. com: parochialu

3—3.

Pentru vacant'a parochia greco-orient. rom. in comuna **Vucova** protopres. Jebeliului Cottulu Timisiului se escrie concursu cu terminu pana in **15 Augustu st. v. 1878.**

Emolumintele sunt: una sesiune comasata de 32 jug. pamentu bunu, biru dela 120 de case a 15 oche cu stol'a usuata, si cortelu liberu cu doua gradini intravilane a $\frac{1}{2}$ jugeru una.

Doritorii carii voiescu a competá pe acésta parochia au recursele lor ale instruí conformu dispositiuniloru stat. org. bis. si ale substerne Prea On. D. protop. **Alesandru Ioanovicu** in Jebeliu.

Vucova in 7 Iuliu 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegero cu D. protop. tractualu.

2—3.

Se publica concursu cu terminulu pe $\frac{13}{25}$ **Augustu** a. c. pentru ocuparea postului invetiatorescu dela scól'a rom. gr. or. de fete din comun'a **Covasintiu**, inspectoratulu Siriei (Világos) cottulu si dieces'a Aradului.

Emolumintele anuali sunt: 160 fl. v. a. in bani; 8 orgii de lemne pentru scóla si invetiatorésca, si quartiru cu gradina.

Recurintii se-si adreseze recursele instruite conformu statutului org. comitetului parochialu din Covasintiu, si se le trimita Dlui protopresbiteru Georgiu Vasilieviciu, ca inspectoru de scóle in Világos.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea: **Georgiu Vasilieviciu**, protopresb. si insp. de scóle.

2—3.

Se publica concursu cu terminulu pe $\frac{15}{27}$ **Augustu** a. c. pentru ocuparea postului invetiatorescu dela scóla rom. gr. or. de fete din comun'a **Cuvinu**, inspectoratulu Siriei (Világos), cottulu si dieces'a Aradului.

Emolumintele anuali sunt: 120 fl. v. a. in bani, 36 metri de lemne pentru scóla si invetiatorésca, si quartiru cu gradina.

Recurintii se-si adreseze recursele instruite conformu statului org. comitetului parochialu din Cuvinu, si se le trimita Dlui protopresbiteru Georgiu Vasilieviciu ca inspectoru de scóle in Világos.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Georgiu Vasilieviciu**, propresb. si ins. scol.

3—3.

Pe statiunea invetiatorésca din **Pobd'a** Comitatu Torontalului indiestrata cu emolumintele anuali de 120 fl, 40 fl. pentru clisa, 3 fl. pentru sare, 4 fl 80 cr. pentru lumini, 60 chible de gráu, 2 stangeni de lemne, 6 stangani de paie spre incaldirea scólei, 4 jugere de aratura, si cortelu liberu cu gradina, din care tóte (afara de cortelu, lumini si lemne) are a capetá invetiet. pensionatu Constantin Branzeu $\frac{1}{3}$ parte, — se escrie concursu pana in **6 Augustu** a. c. pana candu recurintii, carii au de a se presentá in biserica spre documentarea desteritatii sale in cantari si tipicu, au a substerne recursele sale provediute cu testimoniu de calificatiune, Prot. tractualu Meletiu Dreghiciu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Meletiu Dreghiciu**, m. p. Prot. Thimis.

2—3.

Se scrie concursu pentru postulu invetiatorescu dela scóla a II-a confesiunala nou sistemisata in **Curtacheriu**, Inspec. Agrisiului Comit. Aradului cu terminu de alegere pe **15 Augustu: a. c. st. v.**

Emolumintele sunt: in numerariu 200 fl: v. a. lemne si cortelu gratuit. Condiitiunile alegandului sunt: se fie de religiunea gr: or: rom: ce se va documentá prin carte de botezu; se fie preparandu absolutu se aiba testimoniu de calificatiune si atestatu despre conduit'a de pana acu; in fine se se presinte la biserica pentru a-si aretá desteritatea in cantare si tipicu; éra recursele construite astfeliu si scrise cu man'a propria — adresate catra Comitétulu parochialu — se se trimita Inspec: de scóle per: Pankota in Szőlös-Csigerél pana la 14 Aug: cáci in diu'a alegerii nu se voru mai primi; inbunatatirea salariului va aterná dela progresulu ce-lu va aretá alesulu in scóla.

Curtacheriu 15 Iuliu 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Demetriu Pop'a**, inspect: de scóle,

3—3.

Se escrie concursu, pentru deplinirea postului invetiatorescu din comun'a **Cristoru** in protopresb. Oradii-mari inspectoratulu Cefei, — cu terminu de alegere pe **6 Augustu** v. a. c.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt: 54 fl. v. a. 17 cubule de gráu mestecatu, 2 stangeni de lemne, cascigandusi invetiatoriulu pana la dóue jugere de pamentu, comun'a e detóre a le ará precumu si gradin'a casii, comun'a e detóre a maciná invetiatoriului peste anu, invetiatoriulu va avea spre folosintia dóue jugere de pasiune, quartiru liberu si gradina de legumi.

Doritorii de a ocupá acestu postu suntu avisati, recursele sale instruite in sensulu stat. organicu, alaturandu testimoniu de preparandie si calificatiune, adresate comitetului parochialu concerninte ale substerne subscrisului pana la terminulu de alegere, in Berecheiu (Barakony) com: biharii p. u. Cséffa.

Cristoru 1 Iuliu v. 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Teodoru Papu**, inspectoru scol.

3—3.

Spre ocuparea parochiei vacante din Maere, inzestrata cu emolumintele anuali: 420 fl. v. a. ca relutu pentru sesi'a parochiala dela Magistratulu Thimisiarii, quartiru naturalu, stola si birulu indatinatu dela 130. de case, — se escrie concursu pana la $\frac{12}{24}$ augustu, ér alegerea va fi in $\frac{18}{25}$ augustu a. c.

Dela recurinti se recere se produca testimoniu despre absolvirea a 8 clase gimnasiali, si testimoniu de calificatiune prescisa pentru parochiile de prima classa, si se fie de ajunsu versati in limb'a si literatur'a romana, pentru ca eventualu se póta ocupá si catedr'a de limb'a si literatur'a romana la archigimnasiulu reg. din Thimisiara pe langa dotati'a impreunata cu acea, apoi se se presinte in vreo Dumineca ori serbatóre spre documentarea desteritatii in cantare si tipicu, er' recursele se se substérna protopresbiterului tractualu Meletiu Dreghiciu.

Catra comun'a acést'a apartiene si suburbiulu **Josefina** ca filiala.

Comitetulu parochialu.

Cu stiirea si invoirea mea: **Meletiu Dreghiciu** prot. Thimisioni.